

**UCHWAŁA NR XXXVI/250/17
RADY MIEJSKIEJ W NOWOGRODŹCU**

z dnia 30 marca 2017 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017 – 2019

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446) oraz art. 176 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2015 r. poz. 332 z późn. zmianami) Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017 – 2019 w Gminie Nowogrodziec, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Nowogrodźca.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej

Antonina Szelechowicz

Załącznik
do uchwały nr XXXVI/250/17
Rady Miejskiej w Nowogrodźcu
z dnia 30 marca 2017 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE NOWOGRODZIEC
NA LATA 2017-2019**

Nowogrodziec, 2017 rok

Spis treści

Rozdział I. Wiadomości ogólne

1. Wprowadzenie	3
2. Uwarunkowania prawne realizacji programu	4
3. Diagnoza sytuacji rodzin w gminie Nowogrodzic	5
4. Zasoby gminy	14

Rozdział II. Cele, założenia i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny

1. Cele Programu	21
2. Założenia Programu	22
3. Zadania Programu	22
4. Odbiorcy Programu	24
5. Przewidywane efekty realizacji Programu	24
6. Realizatorzy Programu	25
7. Źródła finansowania	25
8. Monitoring i ewaluacja	25
9. Spis tabel i wykresów	27

Rozdział I. Wiadomości ogólne

1. Wprowadzenie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowogrodziec na lata 2017-2019 jest strategicznym dokumentem Gminy opracowanym, w celu realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielenia szczególnej pomocy rodzinie i dziecku.

Podstawową zasadą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest ochrona prawna rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych. Rodzina to podstawowa komórka społeczna składająca się z rodziców i dzieci. Zapewnia ciągłość biologiczną społeczeństwa i przekazuje dziedzictwo kulturowe następnym pokoleniom. Stanowi ona pierwsze naturalne i podstawowe środowisko wychowawcze z którym styka się dziecko. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina dotknięta nimi bez pomocy z zewnątrz często nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci, rozwiązywać swoich problemów i wyjść z sytuacji kryzysowych.

Podmiotem realizującym ten cel na poziomie gminy Nowogrodziec jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodźcu. Realizowane w ramach niniejszego Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu umożliwienia mu powrotu do tej rodziny. Pomoc powinna koncentrować się na wspomaganie osób i rodzin wymagających

wsparcia w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej, a także wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

2. Uwarunkowania prawne realizacji programu

Zadania przyjęte do realizacji, w ramach niniejszego Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (j.t. Dz. U. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.);
- Konwencja o prawach dziecka;
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 332);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390);
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 1286);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (j.t. Dz. U. z 2012 r., poz. 124 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (j.t. Dz. U. z 2015r., poz. 163 z późn.zm.)

Podmiotem realizującym program na poziomie gminy jest Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodźcu. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 wyznacza priorytety i cele do realizacji oraz wskazuje na przebieg procesu monitorowania programu.

3. Diagnoza sytuacji rodzin w gminie Nowogrodzic

Gmina Nowogrodzic jest gminą miejsko-wiejską położoną w województwie dolnośląskim, na pograniczu Pogórza Izerskiego i Borów Dolnośląskich, w południowo-zachodniej części powiatu bolesławieckiego. Zajmuje powierzchnię 176,29 km². W skład gminy wchodzi miasto Nowogrodzic oraz 13 miejscowości o charakterze wiejskim: Bieniec, Czerna, Gierałtów, Godziszów, Gościszów, Kierzno, Milików, Nowa Wieś, Parzyce, Wykroty, Zabłocie, Zagajnik, Zebrzydowa.

Tabela nr 1 - liczba ludności w gminie Nowogrodzic w latach 2014-2016

Rok	Razem	Miasto	Gmina
2016	15027	4082	10945
2015	15073	4127	10946
2014	15096	4135	10961

Źródło: dane Urząd Miejski Nowogrodzic.

Gminę Nowogrodzic według stanu na dzień 31.12.2016r zamieszkiwało **15 027** mieszkańców. Na powyższej tabeli nr 1 przedstawiono graficznie liczbę ludności jaka zamieszkiwała w gminie w latach 2014-2016. Z danych wynika, że liczba mieszkańców gminy Nowogrodzic systematycznie maleje.

Diagnoza lokalna dotycząca funkcjonalności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych została dokonana w oparciu o dane z Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogrodźcu. System pomocy społecznej w 2016 roku obejmował

wsparciem 767 rodzin, w których przebywało 1751 osób (to jest pomoc finansowa, praca socjalna, kontrakty socjalne). Ponieważ Gminę Nowogrodziec zamieszkuje 15 027 osób, z dokonanej analizy wynika, że 11,06 % ogółem mieszkańców gminy zostało objętych pomocą społeczną.

Tabela nr 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2015-2016.

Rok	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci i więcej
2016	440	1233	204	314	178	85	73
2015	412	1137	163	265	191	85	51

Źródło: dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogrodźcu

Z przedstawionej tabeli wynika, że w latach 2015 - 2016 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wzrasta.

Tabela nr 3. Powody przyznania pomocy finansowej i w naturze w 2016 roku.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI	
0		1	2	3
UBÓSTWO	1	215	160	576
SIEROCTWO	2	1	1	7
BEZDOMNOŚĆ	3	9	3	15
POTRZEBA MACIERZYŃSTWA	OCHRONY 4	81	63	392
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	5	48	37	262
BEZROBOCIE	6	122	88	359

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2019

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI	
0		1	2	3
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	117	79	262
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	138	93	329
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	105	67	379
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	10	60	39	204
RODZINY WIELODZIETNE	11	17	10	100
PRZEMOC W RODZINIE	12	3	2	16
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0	0
ALKOHOLIZM	14	33	21	70
NARKOMANIA	15	5	3	18
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	3	2	7
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODŹCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	17	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	1	1	2
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	0	0	0
KŁĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0	0

Źródło. Sprawozdanie roczne OPS, stan na 31.12.2016r

W 2016 roku głównym powodem przyznawania świadczeń było ubóstwo (215). Kolejnymi najczęściej występującymi powodami udzielania pomocy były: długotrwała lub ciężka choroba (138), bezrobocie (122), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (105), potrzeba ochrony macierzyństwa (81).

Mając na uwadze powyższe wśród osób ubiegających się o wsparcie w ramach ustawy o pomocy społecznej ubóstwo i długotrwała lub ciężka choroba oraz bezrobocie i bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych pozostają jednym z głównych powodów korzystania z pomocy.

Niewydolność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych lokuje się na 4 miejscu wśród powodów udzielenia pomocy i wsparcia. Niepokojąca jest rosnąca liczba dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.

Powyższe wnioski potwierdzają konieczność wspierania rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, w celu poprawy funkcjonowania rodzin oraz zmniejszenia zjawiska dezintegracji rodziny w postaci wychowywania dziecka poza rodziną naturalną.

Pod opieką Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogrodzcu znajduje się 767 rodzin (osób w rodzinach - 1 751). Przyczyny tych trudności wynikają z niskich kompetencji wychowawczych, eurosieroctwa, rozbicia rodziny, przemocy, uzależnień, chorób psychicznych, czy pogorszeniu statusu rodziny, w tym bezrobocia.

Tabela nr 4. Ilość rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych.

Rok	Ilość rodzin
2015	904
2016	1074

Tabela nr 5. Ilość rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego.

Rok	Ilość rodzin
2016	1084

Tabela nr 6. Ilość rodzin korzystających z pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendium szkolne).

Rok	Ilość rodzin	Ilość osób
2015 – I półrocze	36	75
2015 – II półrocze	46	90
2016 – I półrocze	40	83
2016 – II półrocze	42	90

Tabela nr 7. Ilość rodzin korzystających z dodatków mieszkaniowych

Rok	Ilość rodzin	Ilość osób
2015	98	316
2016	85	265

Tabela nr 8. Ilość rodzin korzystających z dodatku energetycznego

Rok	Ilość rodzin	Ilość osób
2015	29	87
2016	18	50

Tabela nr 9. Ilość rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego

Rok	Ilość rodzin	Ilość osób
2015	79	121
2016	73	116

Zapewnienie pomocy pracowników socjalnych, asystentów rodziny i pomocy z innych instytucji w znacznym stopniu daje szanse na pozostawienie dziecka w rodzinie biologicznej.

Zgodnie z cyt. Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina posiada ustawowy obowiązek realizacji następujących działań:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych:
  - a. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b. organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c. prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. finansowanie:
  - a. podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b. ponoszenia kosztów związanych z udzielaniem pomocy przez rodziny wspierające;
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej;
6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wspieranie rodziny prowadzone jest w formie:

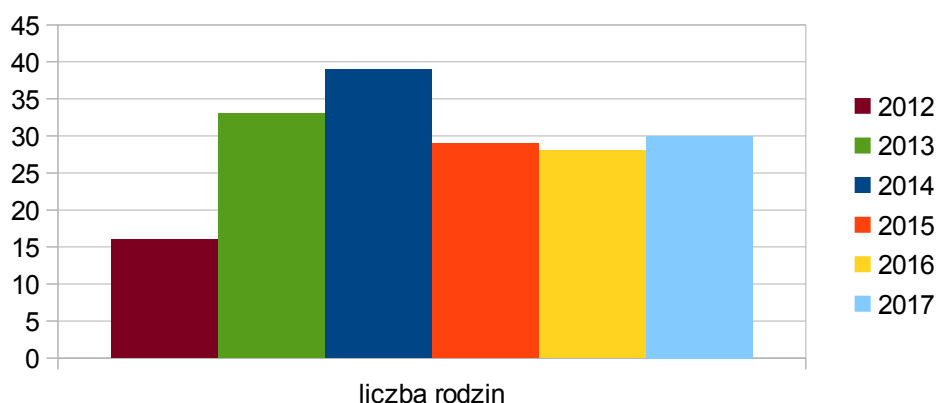
1. pracy z rodziną,
2. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Zadania te realizowane są przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodźcu.

Praca z rodziną- asystent rodziny

Realizując zadania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodźcu zatrudniał asystentów rodziny, w 2012 roku był 1 asystent, w 2013, 2014, 2015 i 2016 roku 2 asystentów.

- w 2012 roku asystent rodziny pracował z 16 rodzinami,
- w 2013 roku asystenci rodziny pracowali z 33 rodzinami,
- w 2014 roku asystenci rodziny pracowali z 39 rodzinami
- w 2015 roku asystenci rodziny pracowali z 29 rodzinami
- w 2016 roku asystenci rodziny pracowali z 28 rodzinami
- w 2017 roku asystenci rodziny pracują z 30 rodzinami

Wykres nr 1. Ilość rodzin korzystających z wsparcia asystenta rodziny.

Wykres odzwierciedla powyższą informację.

W przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy i dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z analizy, wynika konieczność przydzielenia rodzinie **asystenta rodziny**, pracownik socjalny występuje do Kierownika MGOPS z wnioskiem o jego przydzielenie. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę, zgodnie z opracowanym z rodziną planem pracy.

Plan pracy, w zależności od indywidualnej sytuacji rodziny, może ujmować:

- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;

- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.), lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną. Plan pracy z rodziną, obejmuje zakres realizowanych działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, a także zawiera terminy ich realizacji i przewidywane efekty.
Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań i nie może przekroczyć 15 rodzin.
Asystent jest zatrudniany przez Kierownika MGOPS i musi posiadać kwalifikacje określone w ustawie.

Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka

W celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego, która może być prowadzona w formie:

1. opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych;
2. specjalistycznej;
3. pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej, która z pomocą asystenta rodziny pomaga w:

- 1) opiece i wychowaniu dziecka;
- 2) prowadzeniu gospodarstwa domowego;
- 3) kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

W sytuacji, gdy rodzice znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie sami wypełniać należycie funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci o potrzebie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej decyduje Sąd Rodzinny. Natomiast Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wykonuje postanowienia Sądu, zapewniając opiekę, a gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka ponosi odpowiednio wydatki:

1. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
2. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
3. 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bolesławcu (wg stanu na dzień 31.12.2016 r.) wynika, że z terenu gminy Nowogrodzic liczba dzieci w pieczy zastępczej w 2016 roku wynosiła 39 w tym:

- w spokrewnionych rodzinach zastępczych 19 dzieci,
- w niezawodowych rodzinach zastępczych 7 dzieci,
- w placówkach opiekuńczo – wychowawczych 13 dzieci

4. Zasoby gminy

Program wspierania rodziny na lata 2017-2019 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Działania na rzecz dziecka i rodziny realizują instytucje opisane w poniższej tabeli.

Tabela nr 10. Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny w Gminie Nowogrodziec:

<p>1. Urząd Miejski ul. Rynek 1, 59-730 Nowogrodziec</p>	<p>1. Dowozy dzieci niepełnosprawnych, 2. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień (zlecenie realizacji zadań organizacjom pozarządowym, współpraca z Klubem Abstynenta) 3. Dofinansowanie działań realizowanych przez MGOPS w Nowogrodźcu: Dzień Dziecka, Zabawa Mikołajkowa, spotkania okolicznościowe tj. Wigilia dla osób niepełnosprawnych, starszych, chorych, samotnych, Spotkanie Wielkanocne 4. Organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy i Miasta Nowogrodziec; 5. Szkolenie sportowe, krajoznawcze: a) upowszechnianie i promocja kultury fizycznej i sportu w różnych dyscyplinach sportowych (kluby sportowe, uczniowskie kluby sportowe) b) organizacja imprez sportowych i</p>
--	--

	<p>rekreacyjnych promujących gminę (gminny szkolny związek sportowy)</p> <p>c) dofinansowanie uczestnictwa członków i rodzin członków Klubu Abstynenta w warsztatach, zlotach oraz obozach terapeutycznych;</p> <p>6. Prowadzenie profilaktycznej informacji i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych (udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Postaw Na Rodzinę”, „Narkotyki to mnie nie kręci”</p> <p>a) dofinansowanie programów profilaktycznych z uwzględnieniem programów zaadresowanych do rodziców w zakresie podnoszenia kompetencji (finansowanie działalności jednostek oświatowych)</p> <p>b) finansowanie działalności świetlic środowiskowych działających na terenie gminy Nowogrodzic;</p> <p>c) współorganizację wypoczynku dla dzieci i młodzieży połączonego z realizacją programów profilaktycznych- te formy działań posiadających opracowany merytoryczny program pracy profilaktyczno-terapeutycznej lub opiekuńczo- wychowawczej (wycieczki krajoznawcze organizowane przez szkoły, parafie i organizacje pozarządowe)</p> <p>d) organizacja i dofinansowanie innych form działań informacyjnych, edukacyjnych i zapobiegawczych, w tym widowisk artystycznych, konkursów tematycznych, publikacji oraz otwartych środowiskowych imprez profilaktycznych, odbywających się bez alkoholu, promujących zdrowy styl życia,</p>
--	---

	<p>trzeźwość, abstynencję, integrujących społeczność lokalną, a w szczególności rodziny,</p> <p>7) Wspomaganie działalności instytucji, dofinansowanie organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, poprzez promowanie zdrowego stylu życia-profilaktyka pozytywna</p> <p>8) Dofinansowanie rodzinnych festynów trzeźwości;</p> <p>9) Dofinansowanie turniejów sportowych, olimpiad sportowych-szkoły;</p> <p>10) dofinansowanie zajęć profilaktyczno - opiekuńczych, półkolonii i ferii zimowych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych;</p> <p>11) dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego z elementami profilaktyki, kolonii profilaktycznych, obozów, zlotów dla dzieci i młodzieży;</p> <p>12) dofinansowanie szkoleń i warsztatów profilaktycznych.</p>
<p>2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodźcu ul. A. Asnyka 53</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Praca socjalna, - pomoc finansowa, rzeczowa w postaci zasiłków stałych, celowych, okresowych, - pomoc rzeczowa w postaci opału na zimę, art. żywnościowych, odzieży, art. chemicznych, - letni wypoczynek dla dzieci (kolonie), - pomoc finansowa związana z leczeniem (turnus rehabilitacyjny), - wydawanie decyzji na świadczenia zdrowotne finansowane ze środków publicznych, - świadczenia rodzinne oraz dodatki: zasiłek rodzinny, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne,

	<p>świadczenie wychowawcze,</p> <ul style="list-style-type: none"> - dożywianie dzieci w szkołach, - aktywizacja społeczno – zawodowa (realizacja Prac Społecznie Użytecznych oraz programu Aktywizacji i Integracji), - wspieranie aktywności lokalnej, - przyznawanie i wypłacanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendia), - karta dużej rodziny, - dodatek energetyczny, - fundusz alimentacyjny. <p>Imprezy okolicznościowe typu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dzień Dziecka, - Zabawa Andrzejkowa, - Zabawa Mikołajowa, - Spotkania dla Osób Niepełnosprawnych - Działania Domu Dziennego Pobytu (spotkania integracyjne przedszkolaków, uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i średnich z seniorami, spotkania w przedszkolu upowszechniające czytanie bajek, spotkania tematyczne - współpraca z Dolnośląskim Ośrodkiem Polityki Społecznej w zakresie koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego - realizacja zadań asystenta rodziny na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin dysfunkcyjnych w gminie Nowogrodziec.
<p>3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ul. A. Asnyka 53</p>	<p>Wsparcie psychologiczne, realizowanie programów promujących zdrowy styl życia, przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjno</p> <ul style="list-style-type: none"> -konsultacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy MGOPS w Nowogrodźcu	Wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu problemu przemocy,
5. Placówki oświatowo-wychowawcze z terenu gminy Nowogrodziec: <ul style="list-style-type: none"> - 5 Szkół Podstawowych (Czerna, Wykroty, Gościszów, Gieraltów, Nowogrodziec) - 1 Zespół Szkół w Nowej Wsi - 2 Gimnazja (Nowogrodziec, Wykroty) - 1 Przedszkole publiczne w Nowogrodźcu- filia w Zebrzydowej; - 1 Przedszkole niepubliczne w Czernej; 	<ul style="list-style-type: none"> - Działalność edukacyjno-wychowawcza, - psychologiczno-edukacyjna, - wsparcie pedagogiczne, - psychologiczne dla rodziców i dzieci, - realizacja programów edukacyjnych i profilaktycznych, - Prowadzenie wczesnej profilaktyki uzależnień w formie realizacji programów profilaktycznych w szkołach podstawowych i gimnazjach dla uczniów. - Prowadzenie działań socjoterapeutycznych w czasie organizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży.
6. Placówki służby zdrowia	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej
7. Parafie z terenu gminy	Działalność charytatywna, pomoc finansowa, organizowanie wypoczynku;

Źródło: opracowanie własne OPS

ANALIZA SWOT

W celu opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 dokonano analizy SWOT polegającej na usystematyzowaniu posiadanych informacji na cztery grupy: słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia.

WSPARCIE RODZINY NA TERENIE GMINY NOWOGRODZIEC

Mocne strony	Słabe strony
- poparcie działań i współpraca z	- niewystarczająca ilość pomocy

<p>samorządem gminnym,</p> <ul style="list-style-type: none"> - doświadczenie i wiedza we wsparciu rodziny pracowników MGOPS, - zapewnienie kadrze MGOPS szkoleń, - zatrudnianie asystentów rodzin pozwalające na poprawę stanu emocjonalnego, zwiększenie kompetencji społecznych i rodzicielskich oraz nabycie umiejętności rozwiązywania problemów przez rodzinę, - działania instytucji oraz placówek oświatowych na rzecz rodzin, - zaangażowanie organizacji pozarządowych do działań wspierających procesy wychowawcze w rodzinie, - realizacja programów profilaktycznych w szkołach i innych placówkach, - rozwój dostępności poradnictwa specjalistycznego /porady psychologiczne, prawnicze, pedagogiczne, warsztaty dla rodziców/, - realizacja projektów celem aktywizacji społeczno – zawodowej osób z terenu gminy, - realizacja rządowego programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” finansującego dożywianie dzieci w szkołach, - działalność Punktu Konsultacyjnego 	<p>specjalistycznej dla młodzieży zagrożonej,</p> <ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca ilość placówek wsparcia dziennego, - ograniczony dostęp do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, - rosnące potrzeby w zakresie poradnictwa rodzinnego, wsparcia środowiskowego, które nie są zaspakajane
<p>SZANSE</p>	<p>ZAGROŻENIA</p>
<ul style="list-style-type: none"> - wzrost świadomości jaką wartość niesie ze sobą rodzina, - wzrost świadomości dotyczący wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost kosztów utrzymania rodziny, - obciążenie pracowników wykonywaną trudną pracą w środowiskach w których występuje: alkoholizm, przemoc, bezrobocie,

<p>rodziny, - zwiększenie bazy wsparcia specjalistycznego dla młodzieży zagrożonej, - wzrost świadomości i umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia, - możliwość współpracy z organizacjami pozarządowymi, - zbudowanie zintegrowanego systemu wsparcia, - możliwość zwiększenia propozycji spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży, - możliwość powstania placówki wsparcia dziennego, - możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych</p>	<p>długotrwała choroba, śmierć oraz innego rodzaju dysfunkcje, ciągły stres, - stereotypowe myślenie odbiorców wsparcia - zagrażające i aspołeczne formy spędzania wolnego czasu przez młodzież i dzieci, - zatracanie rodzinnych wartości, - brak świadomości wartości rodziny, - brak wystarczających środków, - eurosieroctwo</p>
---	--

W Gminie Nowogrodziec funkcjonuje szeroki wachlarz form pomocy dla dziecka i rodziny ze strony powyższych instytucji. Są to zarówno poradnictwa jak i konkretne usługi, które wspierają zwalczanie bezradności opiekuńczo-wychowawczej, zajmują się profilaktyką, walką z sytuacjami kryzysowymi, nałogami itp. instytucje wspierają i pomagają, w stworzeniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej.

Rozdział II Cele, założenia i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny

1. Cele Programu

Głównym celem Programu jest stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku biologicznej rodziny oraz wspierania rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych w gminie Nowogrodziec.

Cele szczegółowe:

- 1) Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin;
- 2) Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny;
- 3) Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym;
- 4) Podejmowanie działań koordynujących wobec podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi;

2. Założenia Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem przewidzianym do realizacji na lata 2017-2019. Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działanie mające służyć:

- wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny biologicznej na wczesnym etapie jej funkcjonowania,
- wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem,
- poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy,
- zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktyczno – edukacyjno - wychowawczych w środowisku,
- zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

3. Zadania Programu

Harmonogram Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 w gminie Nowogrodziec został przedstawiony, w formie poniższej tabeli nr.

Tabela nr 11. Harmonogram Programu.

L.p	Zadania	Działania	Termin realizacji	Realizato-ry	Wskaźniki
1.	Prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz rodziny	1) udział w kampaniach konferencyjnych seminariach promujących wartość rodziny; 2) udział w programach profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie rodziny	2017-2019	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	- ilość plakatów, ulotek, - utworzenie zakładki na stronie internetowej, - ilość programów
2.	Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	1) Praca socjalna skierowana na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych , poradnictwo specjalistyczne 2) udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej, pomoc w formie dożywiania dzieci w szkołach, udzielenie	2017-2019	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	- ilość porad udzielonych - ilość rodzin objętych pomocą finansową, rzeczową, - ilość dzieci dożywianych w szkołach, - ilość przyznanych stypendiów szkolnych, - ilość kontraktów socjalnych

		dzieciom stypendiów szkolnych; 3) wsparcie asystenta rodziny, pracownika socjalnego w opiece i wychowaniu dzieci			
3.	Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny	1) Współpraca szkół, policji, służby zdrowia, kuratorów, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, organizacji pozarządowych oraz innych instytucji, 2) stała współpraca z PCPR jednostką realizującą działania z zakresu pieczy zastępczej, 3) doskonalenie kadry	2017-2019	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	-liczba spotkań, szkoleń konferencji itp.

Źródło: opracowanie własne.

4. Odbiorcy Programu

Odbiorcami Programu są:

- 1) Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- 2) Dzieci i młodzież którym rodzina nie zapewnia należytej opieki;
- 3) Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci.

5. Przewidywane efekty realizacji Programu

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego wsparcia dla rodziny i dziecka. Stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,

6. Realizatorzy Programu

Realizacja założeń Programu jest działaniem podejmowanym przy udziale następujących służb i instytucji:

1. Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogrodźcu.
2. Urzędu Miejskiego w Nowogrodźcu.
3. Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Nowogrodźcu.
4. Komisariatu Policji w Nowogrodźcu.
5. Placówek oświatowych z terenu gminy Nowogrodzic.
6. Placówek służby zdrowia z terenu gminy Nowogrodzic.
7. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bolesławcu.
8. Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Bolesławcu.
9. Innych podmiotów zobligowanych do podejmowania działań z zakresu wsparcia instytucji rodziny.

7. Źródła finansowania

Realizacja Programu będzie odbywać się w zakresie posiadanych środków budżetu gminy, budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

8. Monitoring i ewaluacja

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017 – 2019 w Gminie Nowogrodziec zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. Stanowi dokument wyznaczający cele i zadania na okres 3 lat, w związku z tym wymaga oceny i weryfikacji efektywności podejmowanych zadań.

Koordynatorem programu jest Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogrodźcu. Monitoring będzie polegał na zbieraniu i analizowaniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach przedmiotowego programu, we współpracy z podmiotami zaangażowanymi w jego realizację oraz podejmowaniu zadań korygujących. Stała obserwacja realizacji wyznaczonych celów pozwoli na ewentualne dookreślenie obszarów, które poddane zostaną ewaluacji.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań w oparciu o analizę założonych wskaźników. Kierownik Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogrodźcu co roku do 31 marca przedkłada Radzie Miejskiej sprawozdanie merytoryczne i finansowe z realizacji programu zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

Antonina Szelechowicz

Spis tabel i wykresów.

1. Tabela nr 1	5
2. Tabela nr 2	6
3. Tabela nr 3	6
4. Tabela nr 4	8
5. Tabela nr 5	8
6. Tabela nr 6	9
7. Tabela nr 7	9
8. Tabela nr 8	9
9. Tabela nr 9	9
10. Tabela nr 10	15
11. Tabela nr 11	22
12. Wykres nr 1	11